

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

Administratie:

Oudegracht 152
Postbus 114
Utrecht

Versijnt
Maandijks

Abonnementprijs
f 3.— per jaar

april/mei 1969
18e jaargang

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

<u>RADIO-UITZENDINGEN</u>	<u>Blz.:</u> 32
<u>HUMANISTISCH VERBOND</u>	
Nieuwe publicaties	33
Voorlichtingssecretaris	33
Steunfonds Praktisch Humanisme	33
Overlijden J. Tulp	33
<u>HUMANISTISCH JONGERENCENTRUM</u>	
Humanistische Jeugdkampen (Algemeen Handelsblad)	34
<u>DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK HUMANITAS</u>	
Dienstencentrum Bijlmermeer (Trouw)	35
Nieuwe directeur Rotterdam (Vrije Volk)	35
Over bejaardenhuizen (Parool)	36
Beuke verlaat Ellinchem (Arnhems Dagblad)	36
Bouw bejaardencentra (Rotterdamsch Nieuwsblad)	36/37
Humanitas - gewest - Groningen	37/38
<u>HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN</u>	
Lijst aangesloten stichtingen	39/40
Eerste humanistisch centrum in Drenthe (Coevorder Courant)	40
<u>STUDENTENVERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG SOCRATES</u>	
Socrates Zeilkamp (Drupelsteen)	41
<u>VAN ALLE KANTEN</u>	
De kerk hopelijk geen aflopende zaak (De Stem)	42/43
Contactorgaan (Amersfoortsche Courant)	43
Nogmaals: Ds. Kalff... (Nieuwsblad voor Zuid-Holland)	44
Vorming van de mens (Zutphens Dagblad)	44/45
Ook uit Gorkum (Vrije Volk)	45
En in Amsterdam... (Vrije Volk)	45/46
Werkgroep Woerden (Rijn en Gouwe)	46
De gedetineerde mens en wij (Arnhems Dagblad)	46/47
Pastoraal Concilie	47
Capelle aan den IJssel (IJssel- en Lekstreek)	48/49
Laat je bekeren (De Gelderlander)	49
Congres over Erasmus (Nieuwe Rotterdamse Courant)	49
Veel belangstelling voor huwelijksbevestiging (Kennemerland)	49/50
Overheidssubsidie voor godsdienstig leven (Trouw)	50/51
Informatiecentrum militaire dienst (Dagblad van het Oosten)	51/52
Actieve leden dringend gewenst!!! (Nieuw Utrechts Dagblad)	52
Eed en belofte (Brabants Dagblad)	52
Reden onkerkelijkheid (Rotterdamsch Nieuwsblad)	52/53
Niet vastgeklonken aan dogma's	53/54
Boekbespreking (Volkskrant)	54
Gebed (De Heraut)	54
<u>INTERNATIONAAL NIEUWS</u>	55

RADIO-UITZENDINGEN

Zondag 1 juni Hilv. II 9.45-10.00 uur: H.J. Roethof: Een strategie voor de vrede.

Zondag 8 juni Hilv. II 9.45-10.00 uur: J.M. Dirken: Is men zo oud als men zich voelt.

TELEVISIE-UITZENDING

Maandag 2 juni Ned. II 22.25-22.55 uur: Wat zijn de humanisten van plan?
Regie: Wim van de Velde.

HUMANISTISCH VERBOND

Nieuwe publicaties

In de eerste helft van mei verschijnt bij Moussault een door C.H. Schonk, geestelijk raadsman voor de arbeiderskampen en leider van het gespreksgroepenwerk voor de buitenkerkelijken, geschreven boekje.

De titel luidt: "Humanisme, ook uw kijk op het leven", en behandelt beginsel en doel van het Humanistisch Verbond. De ondertitel luidt: Een vraag aan buitenkerkelijken voor wie de godsdienst geen antwoord is.

Dit boekje voorziet in een grote behoefte, omdat er nog steeds geen publicatie was, die op eenvoudige wijze de toch vrij moeilijk liggende verschillen tussen het denken van de gelovige en de humanist beschrijft en duidelijk aangeeft welke taak het Humanistisch Verbond in deze heeft.

Voorlichtingssecretaris.

In de eerst komende maanden zal een voorlichtingssecretaris worden aangesteld. Hij zal in het bijzonder tot taak krijgen het contact met de pers te onderhouden.

Steunfonds Praktisch Humanisme

De maart-actie van het Steunfonds is weer achter de rug. In 4 radiolezingen en de maandelijkse televisie-uitzending was hieraan gewijd. Voorts werden er tienduizenden brieven verzonden met het verzoek om het Steunfonds een bijdrage te zenden. De resultaten waren op dit moment nog niet bekend.

Overlijden J. Tulp.

Door een noodlottig ongeval is de heer J. Tulp, medewerker van het secretariaat om het leven gekomen.

Op de weg Utrecht-De Bilt werd hij door een verkeerde manoeuvre van een automobiliste aangereden.

Hij was 43 jaar oud en ruim 1 $\frac{1}{2}$ jaar in dienst van het Humanistisch Verbond.

STICHTING HUMANISTISCH JONGERENCENTRUM

Uit het Algemeen Handelsblad van 15 februari nemen wij over:

Humanistische Jeugdkampen.

"Voor de komende zomer organiseert de Stichting Humanistisch Jongeren Centrum (Oudegracht 152, Utrecht) drie jeugdkampen voor jongens en meisjes van 10 t/m 15 jaar. Er komt één kinderkamp met 28 deelnemers van 10 t/m 12 jaar en een leiding van zes personen te Helvoirt (N-B) van 30 juni t/m 8 juli, met volledige verzorging van de maaltijden. En er zullen twee jeugdkampen met 24 deelnemers van 13 t/m 15 jaar en een leiding van vijf personen zijn in het Zuidlimburgse Wylré, van 30 juni t/m 10 juli en van 30 juli t/m 9 augustus. Hier worden de maaltijden zelf bereid.

Alle kampen zijn tentenkampen in een gehuurde accommodatie. Het is niet de bedoeling dat deze kampen louter recreatief zijn. Dat wil zeggen: het Humanistisch Jongeren Centrum wil proberen om iets van een humanistische manier van leven concreet en levend voor de deelnemers te maken. De leiders willen letterlijk en figuurlijk tussen de kinderen in staan en trachten hun een stuk zelfstandigheid en dus verantwoordelijkheid ten opzichte van de hele groep bij te brengen. "Het gesprek" vormt een belangrijk onderdeel van het geheel. De leiders van de kampen zullen zich terdege voorbereiden. Wie zich geroepen voelt om aan de leiding ervan deel te nemen, kan nadere inlichtingen krijgen bij G.H. Wieneke, Schoolstraat 6, Utrecht (tel. 030-25661). Er is wel wat haast bij!"

De Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk
"HUMANITAS"

Dienstencentrum Bijlmermeer

Aan Trouw van 18 februari ontlene wij

"Naar wij vernemen zal - vermoedelijk reeds in mei - een voor de hoofdstad uniek dienstencentrum in de Bijlmermeer gaan functioneren. In het zg. aanloopcentrum komt een bundeling van maatschappelijke diensten op het terrein van gezinsverzorging en algemeen maatschappelijk werk. De besturen van de navolgende organisaties hebben in principe hun goedkeuring aan de stichting van het Maatschappelijk Centrum Bijlmer gegeven: Evangelisch Verband, "Zorg en Bijstand", Gereformeerde stichting voor diakonaal- en maatschappelijk werk, Stichting interparochiaal sociaal charitatief centrum, Joods maatschappelijke werk, stichting r.k. gezinszorg en gezinshulp en Humanitas. De Hervormde Stichting voor maatschappelijk werk neemt niet deel, mede omdat zij de Bijlmer niet als haar werkterrein beschouwt.

Van de zijde van de kerken rekent men er op, dat de arbeid van dit dienstencentrum mede contactmogelijkheden opent voor werkers van de kerk. De stichtingen en verenigingen, die betrokken zijn bij deze opzet, zij overeengekomen de statuten, waarin coördinatie en samenwerking worden vastgelegd tot 1972 te handhaven. Daarna wordt, aan de hand van praktijkervaringen de situatie opnieuw bekeken".

Nieuwe directeur Rotterdam

Het Vrije Volk van 26 februari schreef:

"Humanitas Rotterdam heeft een nieuwe directeur aangetrokken: de heer A.P. Gerretsen (41). Hij volgt de heer L.J. Dijkers, die zich heeft teruggetrokken in de directeursfunctie van de Stichting voor Huisvesting en Verzorging van Bejaarden Humanitas, op.

Vrijdagmiddag om 4 uur wordt deze functieverwisseling van de heer Dijkers beklonken in een receptie in de Blauwe Zaal van het Beursgebouw. Daar wordt ook de nieuwe directeur van de afdeling Rotterdam van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk Humanitas, de heer Gerretsen, geïntroduceerd.

De heer Gerretsen heeft een studie voltooid in de filosofie en theologie aan de Nijmeegse universiteit. In Zuid-Afrika zou hij een highschool stichten, maar dat mislukte door gebrek aan particuliere steun. Hij werd studentenpastoor aan de universiteit van Johannesburg, keerde echter in 1960 naar Nederland terug, omdat hij hier een levendig aan deel in de vernieuwde ontwikkeling binnen de katholieke kerk wilde nemen. Zijn studie richtte zich nu ook op de wis- en natuurkunde en hij werd procuratiehouder bij een Amsterdams bedrijf.

In zijn nieuwe functie bij de Algemene Vereniging Humanitas hoopt de heer Gerretsen een arbeidsterrein te vinden, dat in overeenstemming is met zijn gedachten omtrent de plaats die de katholieke in het algemeen in de maatschappij zou moeten innemen".

Over bejaardenhuizen

Het Rotterdams Parool van 4 maart had een artikel over problemen rond bejaardenhuizen, waaraan wij ontleenen:

"L.J. Dijkers (52) is sedert hij eind vorige week afscheid nam als directeur van de Rotterdamse afdeling van "Humanitas" nu volledig als directeur werkzaam van de "Stichting tot Huisvesting en Verzorging van Bejaarden Humanitas" en met ingehouden trots vertelt hij van zijn nieuwste project om de bejaardenverzorging in Nederland en in Rotterdam in het bijzonder economisch meer aanvaardbare funderingen te geven.

Sprekend over de bejaardenproblematiek zoals hij die nu tien jaar in de huizen van "Humanitas" meemaakt, heeft Dijkers nog wel wat noten op zijn zang. Hij zegt: "Het grote probleem ligt in het samenlevingspatroon in de gebouwen zelf. Onbestendige onlustgevoelens, die zich vaak - net als in militaire dienst - uiten in klachten over het eten".

"Wij weten zo verdomd weinig van de psychologie van de bejaarden af. Zo zijn er in bejaardenhuizen hobbykamers gemaakt, die nooit worden gebruikt, terwijl de biljartkamers altijd bezet zijn. Waarom? Een bejaardenhuis heeft alle kenmerken van een bepaalde groepsvorming met alle bezwaren van dien. Misschien zou meer differentiatie in leeftijd moeten worden aangebracht. Er zou iemand moeten zijn, die gespecialiseerd is in maatschappelijk opbouwwerk. Het zou een vak moeten worden, maar wat wij doen is eigenlijk alleen maar experimenteren. Een jeugdleider, maar dan voor ouderen".

Beuke verlaat Ellinchem

Het Arnhems Dagblad van 11 februari berichtte:

"De heer H.J. Beuke legt per 28 februari zijn functie van directeur van Kinderhuis Ellinchem neer. De oorzaak daarvan ligt in de drukke werkzaamheden welke verbonden zijn aan het wethouderschap van de heer Beuke. De heer Beuke krijgt op vrijdag 7 maart een afscheidsreceptie aangeboden in Hotel "Brinkhorst" aan de Zutphensestraatweg 48 te Ellecom. Er is dan tevens gelegenheid kennis te maken met de opvolger, de heer G.J. van Eerde, die al enige tijd in dienst van de stichting Kindertehuis van Humanitas is".

Bouw bejaardencentra

Het Rotterdamsch Nieuwsblad van 1 februari meekt er melding van dat reeds in 1959

"de vereniging Humanitas zich tot het college van B. en W. gewend met het verzoek om medewerking voor de bouw van een bejaardentehuis. Het bestuur van deze vereniging was van mening, dat te zijner tijd behoefte zou bestaan aan een dergelijk tehuis naast Thureborgh en de tehuizen van kerkelijke instellingen. Aangezien B. en W. deze mening deelden hebben zij in principe hun medewerking toegezegd.

Als plaats voor het bejaardentehuis hebben zij genoemd een terrein ten zuiden van Wielwijk aan de Admiraal de Ruyterweg en de Reeweg Zuid. Na vele besprekingen met diverse instanties heeft de voor dit doel opgerichte Stichting Humanitas tot Huisvesting van Bejaarden te Dordrecht in samenwerking met de Humanistische Bouwstichting Bejaardenhuisvesting te Amsterdam thans een plan doen maken voor een bejaardencentrum op dit terrein. Dit plan omvat een verzorgingstehuis voor ongeveer 200 bejaarden (inclusief kamers voor zieken, intern personeel enz. 243 bedden) en 57 bejaardenwoningen. Voor de bouw is rijkspremie in de vorm van een jaarlijkse bijdrage toegezegd".

Het dagblad Tubantia vertelde dat Humanitas in april as. de bouw van een groot bejaardencentrum in de z.o. buurt van de Wesselerbrink hoopt te kunnen aanbesteden.

"Het stadium van de voorbereidingen, o.m. de besprekingen met gemeente en andere overheidsinstanties, bevinden zich zo langzamerhand in een eindstadium. In het centrum zal ruimte zijn voor 316 bejaarden, met daarenboven in bejaardenwoningen nog eens ruimte voor 22 echtparen. Het centrum krijgt een bijzondere vorm.

Het zijn als het ware patio-woningen, gegroepeerd rondom binnenhofjes en onderling door gangen verbonden. Met name in deze woningen genieten bejaarden enerzijds een optimale verzorging, ze krijgen namelijk de maaltijden van het huis, gepaard gaande met een vrij grote mate van zelfstandigheid. Deze leef fase volgt als het ware op die van het wonen in de zelfstandige woningen (twee bouwlagen) in de vijf blokken, die eveneens op de tekening zijn aangegeven. Weer een andere fase is het wonen in het hoofdgebouw, dat modern en gerieflijk zal zijn zonder in te grote luxe te vervallen.

Tussen het hoofdgebouw en de patioblokken komt de grote recreatiezaal. Het geheel komt in open groen te liggen. Architect A.H. Klomp, die het centrum bezig is te ontwerpen, wil een ruime mate van contact tussen het centrum en de woonwijken in de omgeving bevorderen.

Hij hoopt in de loop van maart zover met zijn plannen gevorderd te zijn, dat ze enkele aannemers voor een onderhandse aanbesteding kunnen worden aangeboden. Men zou dan wellicht na de vakanties met de bouw - waarmee ongeveer 8 miljoen gemoeid is - kunnen beginnen. Men is bezig voor de exploitatie een stichting op te richten".

Het gewest Groningen van "Humanitas" maakt de volgende adreslijst bekend:

"HUMANITAS - gewest - GRONINGEN

De afdelingen Humanitas Appingedam en Delfzijl benoemden als maatschappelijk werker, de heer J.H. Marsman.

Zijn bureau-adressen zijn:

te Appingedam:

Wijkstraat (gebouw gemeente-ontvanger)
tel. 05960-3131, toestel 28 (tijdelijk)
spreekuren: donderdag van 17.00 - 18.00 uur
en volgens afspraak.

te Delfzijl:

Koningin Julianalaan 49
tel. 05961-3411
spreekuren: maandag van 18.00 - 19.30 uur
en volgens afspraak.

De afdelingen Hoogezand/Sappemeer en Slochteren benoemden als
maatschappelijk werkster, mevrouw A. de Jong-Mensink.

Haar bureau-adressen zijn:

te Hoogezand/Sappemeer:

Hoofdstraat 175
tel. 05980-4348
spreekuren: maandag van 17.30 - 18.30 uur
 dinsdag van 14.00 - 15.00 uur
en volgens afspraak.

te Slochteren:

Hoofdweg 28
Stichting Sociale Dienstverlening
tel. 05982-685
spreekuren: vrijdag van 9 - 10 uur en volgens afspraak.

Humanitas - gewest - Groningen benoemde tot maatschappelijk
werker in algemene dienst, de heer G. Koning.

Zijn bureau adres is

Parklaan 29b te Groningen
tel. 05900-20633

Hij houdt spreekuren

te Winschoten:

Bosstraat (N.V.V. gebouw)
tel. 05970-2250
op donderdag van 14.00 - 15.00 en van 18.30 - 19.30 uur
en volgens afspraak.

te Niekerk:

in het Dorpshuis
tel. 05940-2910
op elke 1e en 3e dinsdag van 19.00 - 20.00 uur
en volgens afspraak

te Marum:

in het Groene Kruisgebouw
tel. 05944-402
op elke 2e en 4e dinsdag van 19.00 - 20.00 uur
en volgens afspraak.

Humanistische Stichting voor Huisvesting van
Bejaarden "H.S.H.B."

In het februarinumnummer van "De Bejaarden" komt een lange lijst voor van aangesloten stichtingen voor bejaardenhuisvesting van de HSHB en een verslag over de werkzaamheden aan het "H.A. Lorentzhuis" te Velp/Rheden, dat zijn voltooiing nadert. Ter informatie geven wij de lijst van de aangesloten stichtingen hieronder weer:

"Bij de HSHB aangesloten stichtingen
Stichting Huisvesting Bejaarden, Alkmaar.
Stichting Humanistisch Bejaardenhuis, Amersfoort
A.H. Gerhardstichting, Amsterdam.
Prof.Mr.Dr. Leo Polak-Stichting, Amsterdam.
Eduard Douwes Dekker-Stichting, Amsterdam.
Henriette Roland Holststichting, Amsterdam.
Stichting Humanistisch Bejaardencentrum, Apeldoorn.
Humanistische Stichting tot Exploitatie van Bejaardentehuizen, Assen.
Stichting Bejaardenhuisvesting Breda op Humanistische Grondslag, Breda.
Delftse Stichting voor Huisvesting van Bejaarden, Delft.
Stichting Humanitas tot Huisvesting en Verzorging van Bejaarden, Dordrecht.
Stichting "Huize Bloemendaal", Gouda.
Humanistische Stichting Huisvesting Bejaarden, Eelde/Paterswolde.
Stichting Coornherthuis, Den Haag.
Stichting Reinaldahuis, Haarlem.
Humanistische Stichting voor huisvesting van Bejaarden Brabant, Den Bosch.
Stichting Humanitas tot Huisvesting en Verzorging van Bejaarden, Hilversum.
Westfriese Stichting voor Huisvesting van Buitenkerkelijke Bejaarden, Hoorn.
Stichting "Erasmusheim", Leeuwarden.
Stichting Humanistisch Bejaardenoord Rijnland, Leiden.
Stichting Jacob Roggeveenhuys, Middelburg.
Stichting Huisvesting Bejaarden, Nijmegen.
Humanistische Stichting voor Huisvesting van Buitenkerkelijke Bejaarden, Purmerend.
Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden Schiedam, Schiedam.
Stichting voor Huisvesting van Bejaarden op Humanistische Grondslag, Terneuzen.
Humanistische Stichting Huisvesting Buitenkerkelijke Bejaarden, Utrecht.
Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden H.A. Lorentzhuis, Velp/Rheden.
Vlaardingse Stichting voor Bejaardenzorg op Humanistische Grondslag, Vlaardingen.
Algemeen Bejaardencentrum Wageningen, Wageningen.

Stichting Huisvesting Bejaarden, Wildervank.
Stichting tot Huisvesting van Bejaarden Winterswijk, Winterswijk.
Stichting tot Huisvesting van Bejaarden "Het Erasmushuis",
Zaandam.
Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden Zeist,
Zeist.
Stichting Bejaardentehuizen op Humanistische Grondslag Z.O.
Drenthe, Emmen en Coevorden.
Stichting Huisvesting van Bejaarden "De Polbeek", Zutphen.
Humanistische Stichting voor Huisvesting van Buitenkerkelijke
Bejaarden, Zwolle."

In de Coevorder Courant van 27 december schreef men over een "eerste humanistisch centrum in Drenthe":

"Gestoken in de daarbij gebruikelijke werkkleding compleet met helm, heeft burgemeester drs. P.A. Wolters vrijdagmiddag de eerste van de rond driehonderd palen geheid waarop het hoofdgebouw van het centrum Stichting Bejaardenhuisvesting op Humanistische Grondslag komt te rusten. Deze ceremoniële start werd door een groot aantal belangstellenden en genodigden bijgewoond. Door afbraak van 36 van de 180 woningen kon een begin gemaakt worden met de uitvoering van de bouwplannen. Behalve het hoofdgebouw komen er zestig bejaardenwoningen in een en twee woonlagen. De totaal-investering is rond zes miljoen gulden. Het nieuwe centrum is het eerste in Drenthe op Humanistische grondslag".

Studentenvereniging op Humanistische Grondslag
"SOCRATES"

In "Drupelsteen", orgaan van deze vereniging, troffen wij dit bericht aan:

"SOCRATES ZEILKAMP 1969.

Plaats: De kampeerboerderij "Wetterwille" in Eernewoude.

Tijd: 21 t/m 28 juni.

Kosten: f 65,=.

Hoewel de zomerkampcommissie dit jaar uit Amsterdam afkomstig is, wordt het zeilkamp in Friesland gehouden. Eernewoude is het watersportcentrum bij het fraaie "Princenhof" met zijn vele eilandjes en landstroken. Een gedeelte van dit waterlandschap is natuurreservaat. In de gloednieuwe boerderij wordt geslapen op bedden.

Gezeild wordt weer in een zestien kwadraat (ook wel: vergrote B.M.). De bemanning bestaat uit drie of vier mensen plus een schipper. Indien u denkt voor de functie van schipper in aanmerking te komen, dient u aan ons op te geven: ervaren zeiler. Inlichtingen kunt u altijd inwinnen bij de zomerkampcommissie. Na opgave krijgt u nadere inlichtingen voor bus-, treintijden e.d.

Opgave: zo spoedig mogelijk, liefst vóór 1 mei d.m.v. het storten van f 65,= op giro 17.67.979 t.n.v. mej. Y.C.M. Dahlkamp, Amsterdam. Op het girobiljet graag de volgende gegevens vermelden: naam, roepnaam, adres, tel., ervaren/onervaren zeiler, Socrates lid/geen lid (introducé(e)).

De zomerkampcommissie
Yvonne Dahlkamp
Jinse Andringa

In het Algemeen Handelsblad van 8 februari lazen wij:

"De studentenvereniging op Humanistische grondslag Socrates heeft de minister van justitie gevraagd de wet zo te veranderen dat het mogelijk wordt om van een zwangere vrouw die daartoe de wens te kennen geeft, de vrucht door een bevoegd medicus te laten afdrijven, indien deze operatie medisch verantwoord is. De vereniging meent dat de vrouw volledig verantwoordelijk is voor haar eigen leven en dat zij niet alleen het recht maar ook de plicht heeft om zelf te beslissen hoe zij dit leven wil inrichten.

Verder vraagt de vereniging aan de minister een onderzoek in te stellen naar de kwaliteit van de "morning after pill", opdat deze zo spoedig mogelijk veilig in Nederland in de handel kan worden gebracht.

Socrates heeft afdelingen in Amsterdam, Leiden, Delft, Groningen en Utrecht"

VAN ALLE KANTEN

De kerk hopelijk geen aflopende zaak

Het Dagblad De Stem van 9 januari had een vraaggesprek met prof. dr. W. van Dooren, naar aanleiding van het officiële contactorgaan tussen de R.K.-kerk en het Humanistisch Verbond. De krant schrijft:

"Dat Nederland hierin een "wereldprimeur" haalt, zal niemand verwonderen, dat er weinig tam-tam werd gemaakt rond de aankondiging (op 29 december), getuigt van een groeiproces, dat er de achtergrond van vormt. Het orgaan bestaat uit (we hebben het al gemeld) vier katholieken, aangewezen door het r.-k. episcopaat en vier humanisten, aangewezen door het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond. Tot deze laatsten behoort prof.dr. W. van Dooren (34) uit Bilthoven!"

In het interview merkte prof. Van Dooren o.m. op:

"Ik geloof in de mogelijkheid van een waarachtig godsgeloof. We hebben altijd twee dingen verward: de oorzaak waardoor iemand gelovig of ongelovig is en het geloof of ongeloof als zodanig. Geloven zowel als niet-geloven kan allebei een ontwikkelingsstoornis zijn, maar het kan ook allebei heel authentiek zijn. Daarom geloof ik niet en ik hoop het ook niet, dat de kerk een aflopende zaak is. Wat ik hoop is, dat de kerk een gemeenschap zal zijn van mensen, die echt geloven. En ik geloof, dat het daar ook naar toe gaat: de meelopers van toen lopen er uit. En waarom zouden wij er als niet-gelovigen bezwaar tegen moeten hebben, dat er een groepering is die op de een of andere manier in God gelooft? Dat het er minder zullen zijn is duidelijk; velen blijken niet zo godgelovig ingesteld te zijn als aanvankelijk zelf ook dachten. Maar met die echte gelovigen wil ik graag samenwerken. Ik ben niet anti-godsdienstig of antkerkelijk, zoals er wel in het Humanistisch Verbond rondlopen. Ik heb er wel bezwaar tegen dat sommigen zich godsdienstig noemen en in de praktijk een atheïstisch standpunt huldigen; mensen die zeggen: ik ontmoet God (alleen maar) in de naaste. Die kunnen dan wel religieus zijn, maar dat is iets anders dan godgelovig".

En over een eventuele "bekeringsactie" zei hij:

"Op het ogenblik is er van enige bekeringsactie van een van beide kanten geen sprake. Ik dacht althans dat dit niet het geval was. De r.-k.-partner neemt het anders denken van de humanist au sérieux. En wij nemen onze r.-k.-partner volkomen ernstig. Ik ben voor één ding huiverig: dat men zal denken dat wij de progressieve katholieken nog een beetje progressiever willen maken. Ik wil de katholieke kerk helemaal niet veranderen, al steek ik mijn mening natuurlijk niet onder stoelen of banken. Ja, en dan probeer je elkaar nog te overtuigen ook, allicht, maar dat is niet de opzet en dat zal trouwens ook niet gebeuren, gezien de mensen die er in zitten!"

Wat er achter dat contactorgaan schuilt, is veel meer. Er zit dit achter: dat er allerlei dingen in de wereld (en in Nederland) gebeuren moeten, die de samenleving verdraaglijker maken. Je moet niet denken, dat je dat als groep op je eentje kunt. En we hebben vele dingen die we samen kunnen doen, waarom zouden we het dan nalaten?!"

Contactorgaan

De Amersfoortsche Courant van 11 januari schrijft over het Contactorgaan, waarvan in het vorige stukje sprake was:

"Na overleg tussen het Nederlands rooms-katholiek episcopaat en het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond, waarbij de St. Willibrord Vereniging bemiddelend is opgetreden, is besloten tot de oprichting van een Contactorgaan R.K. kerk-Humanistisch Verbond. Van de zijde van het rooms-katholiek episcopaat wordt dit beschouwd als de uitvoering van Aanbeveling 3 van de eerste plenaire zitting van het pastoraal concilie, waarvan de laatste zin luidt: "Er moet gestreefd worden op diocesaan en landelijk niveau naar vormen van permanent contact en samenwerking met andere geloofsgemeenschappen en levensbeschouwelijke groeperingen".

Over de taak van dit orgaan schrijft men nog:

"De taak van het contact-orgaan zal zijn:

- de bevordering op alle niveaus van de goede verstandhouding zowel op het terrein van theoretische bezinning als op dat van praktisch handelen tussen de R.K. kerk in Nederland en het Humanistisch Verbond;
- bij uitbreiding ook: het bevorderen van de goede verstandhouding tussen christenen en niet-godsdienstige humanisten in Nederland;
- het opsporen en inventariseren van belemmeringen die een goede samenwerking in de weg staan, en het geven van gemotiveerde adviezen en aanbevelingen aan de personen en instellingen die op deze punten een beleidsfunctie hebben t.a.v. het wegnemen van dergelijke belemmeringen;
- het bestuderen en aanwijzen van vruchtbare mogelijkheden gezamenlijke bezinning en actie van christenen en niet-godsdienstige humanisten op alle terreinen. Bijzondere aandacht krijgt daarbij de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bewoonbaar maken en houden van de wereld en samenleving. Met het oog daarop worden voor geestelijke verzorging en vormingswerk als belangrijke terreinen van onderzoek en samenwerking beschouwd. Voor onderwerpen en terreinen die een uitvoerige studie en/of speciale deskundigheid eisen, zal het contactorgaan een beroep doen op deskundigen en op ad hoc te vormen commissies".

Nogmaals: Ds. Kalff...

Zelfs Ds. Kalff, die het humanisme nog steeds de "vijand op pantoffels" noemt, heeft over het Verbond toch wat water in de wijn gedaan; wij citeren het Nieuwsblad voor Zuid Holland en Utrecht van 15 januari:

"Haastrecht. Vrijdagavond werd de jaarlijkse familie-avond van C.P.B. en C.B.T.B. gehouden in het Geref. Verenigingsgebouw. Na zijn openingsgebed en samenzang van Psalm 119 : 53 kon voorzitter W. Smit naast de talrijke aanwezigen speciaal welkom heten ds. H.S.J. Kalff uit Bennebroek, die een boeiende inleiding hield over: "Het humanisme, de vijand op pantoffels". Ds Kalff stelde, dat het humanisme de denkrichting is van de toekomst. Daarom vond hij het goed hier samen eens over na te denken en te spreken. Voor de humanist is godsdienst een overtolligheid, slechts de menselijke waarden zijn voor hem belangrijk. Wie bij Gods woord leeft weet dat de mens van nature geneigd is tot alle kwaad en dat de echte liefde en barmhartigheid die - zeker te weinig - op de wereld gevonden worden, niet hun oorsprong vinden in de mens, maar in Christus, aldus ds. Kalff, die voorts zei dat het onmogelijk is de wereld te verbeteren, als men de eerste tafel der Wet, God lief te hebben boven alles verwaarloost en alleen poogt de tweede tafel der Wet te volgen, namelijk "Liefde tot de naaste". Na de pauze was er gelegenheid tot discussie".

Vorming van de mens

In het Zutphens Dagblad van 21 januari stond een interview met de heer J. Koops, "landelijk consulent voor Humanistische Vorming, wiens taak het is om het humanistisch vormingsonderwijs en alles wat daarmee samenhangt op te bouwen", aldus de omschrijving van het blad.

Wij citeren uit dit vraaggesprek:

"Van de bijna 27.000 Zutphenaren is meer dan de helft buitenkerkelijk. Misschien staat in de officiële registers achter veel namen van buitenkerkelijken nog wel de een of andere godsdienst vermeld, maar in feite hebben zij de kerk de rug toegekeerd. Dit wil niet zeggen, dat die mensen geen behoefte hebben aan een eigen geestelijk tehuis. De kerken en de humanisten zouden samen moeten proberen om die grote groep op te vangen. Er zou een overkoepelend orgaan moeten komen om de buitenkerkelijken geestelijk te begeleiden".

"De heer Koops legde er de nadruk op dat vorming geen leer-vak is, maar de ontplooiing van de menselijke vermogens beoogt. Het Humanistisch Verbond acht vormingsactiviteiten, uitgaande van de school noodzakelijk. Er dient meer dan tot nu toe aandacht te worden besteed aan de lichamelijke vorming, aldus de heer Koops. Ook sociale en creatieve culturele vorming krijgen nog te weinig aandacht. De kerken en het Humanistisch Verbond dienen de verantwoordelijkheid te dragen voor de geestelijke vorming.

Naast het vergaren van kennis is vorming nodig, om geen wereld te krijgen van ongevormde ontwikkelde mensen. De Humanistische geestelijke vorming legt de nadruk op de mogelijkheden, die de mens volwassen maken. Getracht wordt kritische zin, creatief denken en gevoel voor solidariteit te ontwikkelen. Humanistische geestelijke vorming moet ook leiden tot eerbiediging van de geloofs- en levensovertuiging van de ander. Daaruit kan verdraagzaamheid voortvloeien".

Ook uit Gorkum

Ook uit Gorkum kwam een pleidooi voor humanistisch vormingsonderwijs; Het Vrije Volk van 5 februari liet de heer H.J. Kemner aan het woord, voorzitter van de afdeling Gorkum van het Verbond.

"De bedoeling van dat onderwijs: De kinderen stimuleren na te denken over hun levensovertuiging en wat daarmee verband houdt. Dat kan het best in schoolverband gebeuren. Een soort humanistische catechisatie dus? Nee, want het gaat er niet om, ze humanist te maken. Het is geen indoctrinatie. Daarvan is men juist zo huiverig in het verbond. Ze moeten gewoon op een bepaald niveau zelfstandig leren nadenken. Men moet ze hun levensovertuiging laten kiezen. Zelfstandig, ze moeten er zelf helemaal achter staan. Het onderwijs wordt wel gegeven door humanisten, maar meer wil het toch niet zijn. Het gebeurt al in enkele tientallen plaatsen in Nederland, vertelt de heer Kemner. Het is een sneeuwballetje. Het breidt snel uit. Het verbond kan het nauwelijks bijhouden met z'n kader. Over de noodzaak van dit vormingsonderwijs wil de heer Kemner ook nog wel iets kwijt: Moet je van jonge mensen in deze gecompliceerde tijd, deze trübulente wereld, verwachten dat ze zich zonder enige begeleiding een levensovertuiging verwerven? Dat is wel erg veel gevraagd. Dat moet je stimuleren. Je moet de bouwstoffen aandragen om z'n overtuiging op te bouwen. Dat doet het verbond door met ze te praten en te discussiëren. Bracht de Mammoetwet in dezen licht in de duisternis voor het Humanistisch Verbond, een volledige gelijkstelling met het godsdienstonderwijs heeft nog niet plaatsgevonden. Kunnen de kerken de wens te kennen geven om hun godsdienstonderwijs op een bepaalde school ten beste te geven, de humanisten moeten wachten tot een aantal ouders erom vraagt. Ze betreuren deze discriminatie niet, omdat ze iedere dwang juist willen vermijden".

En in Amsterdam....

Het Vrije Volk van 29 januari besteedde eveneens aandacht aan het humanistisch vormingsonderwijs en sprak met de heer H.T. Sie-Dhian-Ho, docent bij de Amsterdamse cursus voor humanistische vormingsleiders. Men koppelde er een gesprek over het werk van het Verbond aan vast en daaruit citeren wij:

"Een vraag: die geringe aantrekkingskracht van het georganiseerd humanisme is misschien een algemeen verschijnsel? Jonge mensen vinden geluiden van die kant rijkelijk vaag.

Sie: Ik geef toe, er gaat van het verbond geen appèl uit naar de radicaliserende jeugd. Jongeren willen politieke stellingname en zij nemen ons kwalijk dat we bv. vrijwel niets zeggen over Vietnam.

Speelt de gemiddeld wat hoge leeftijd van de leden niet mee, en ook de politieke meningsverschillen binnen het HV?

Sie: Dat is min of meer wel zo. Maar de bedoeling is toch zonder concurrentie met de kerken een dreigend nihilisme tegen te gaan, daar willen wij voor werken.

Niet kerkelijke jongeren moeten wel bedenken dat dank zij het Verbond dienstplichtigen op zondag iets anders dan de catechisatie kunnen kiezen.

Niet alleen in het leger, ook elders in de maatschappij kan iemand de steun van een organisatie voor onkerkelijken nodig hebben.

Het HV is een ondogmatische ontmoetingsplaats voor socialistische, liberale en marxistische humanisten! Gemeenschappelijk uitgangspunt is de solidariteit met medemens en dier.

In het Verbond is plaats voor atheïsten, agnosten (niet-weters, zij die menen: wetenschappelijk is het onmogelijk om te zeggen of er wel of geen God is) én voor religieus voelenden.

En iedere humanist, ook in dit interview, spreekt in de eerste plaats niet namens het Verbond, maar namens zich zelf aldus voorzichtig de heer Sie, die van Chinees-Indonesische afkomst is maar zich in zijn woning aan de Amstelkade 40H een echte Mokummer voelt".

Werkgroep Woerden

In het dagblad "Rijn en Gouwe" van 28 januari lazen wij:

"Onlangs is opgericht de "Werkgroep Woerden" van het Humanistisch Verbond. Hoewel tal van activiteiten in het voornemen liggen, zal men zich, mede gezien het nog betrekkelijk geringe ledental van het Humanistisch Verbond te Woerden, voorlopig moeten beperken tot het zoeken van contact met gelijkgezinden, i.c. de bewust buitenkerkelijken, en tot het verstevigen van bestaande banden.

De huiskamerbijeenkomsten, waarmee enige jaren geleden informeel werd begonnen, zullen worden voortgezet. Voor het vergaderseizoen 1969 is een aantal inleidingen gepland over de plaats en betekenis van het humanisme. De bijeenkomsten worden gehouden op elke vierde donderdagavond van de maand. De eerstvolgende bijeenkomst is aanstaande donderdag bij de familie Peeters in de Joh. de Wittlaan".

De gedetineerde mens en wij

In het Arnhems Dagblad van 4 februari stond te lezen dat aldaar voor de gemeenschap Arnhem van het Verbond een lezing werd gehouden door de heer M.Th. Bethume, humanisch geestelijk raadsman voor de inrichtingen van justitie. Onderwerp was: De gedetineerde mens en wij. Wij nemen uit het verslag over:

"Spr. haalde zijn toehoorders voor ogen wat het betekent te zijn opgesloten met als gevolg geen contact met de samenleving. Hierdoor heeft de groep gedetineerden feitelijk geen deel meer aan de ontwikkeling van de samenleving. Genoemd werden als motivatie voor het opleggen van straffen:

- a. de vergeldingsfilosofie;
- b. de beschermingsfilosofie.

Tegen de vergeldingsfilosofie noemde spr. de bezwaren:

- . we straffen lang niet alles wat slecht, gemeen of verkeerd is;
- . het niet kunnen vaststellen wat de juiste normen voor de straf zijn;
- . de vraag of de misdadiger wel de eerste was die begon in de reeks van omstandigheden, welke tot de misdaad hebben geleid.

Hoewel er wel wordt getwijfeld aan de afschrikwekkende werking van de beschermingstheorie had deze theorie toch de voorkeur van de spr., omdat de samenleving recht heeft op bescherming. Te vaak zijn de beweegredenen voor het feitelijke straffen nog te veel instinctief.

De heer Bethume zag als een van de belangrijkste punten van zijn taak het stimuleren van het door de gedetineerde weer zelf gaan denken en ook handelen. Dit zou kunnen worden bevorderd door in de inrichtingen adviescolleges van gedetineerden te vormen, die voor verschillende beslissingen zouden kunnen adviseren. Ter voorkoming van het verkrijgen van de overhand door verkeerde informele leiders zou een rouleersysteem voor de samenstelling van deze colleges gelden".

Pastoraal Concilie

"De eerste ochtendzitting van het pastoraal concilie was gisteren gewijd aan het rapport "Zedelijke levenshouding van de christen in de wereld". In opdracht van en in overleg met de rapporteurs had de heer W.M.V. Chamuleau een nieuwe redactie van de aanbevelingen verzorgd. De voorzitter, prof.dr. P. Steenkamp, drong er op aan zich in de discussie tot deze aanbevelingen te beperken.

De heer Chamuleau deelde mee dat het rapport door de grote meerderheid van de concilieleden met dankbaarheid en bewondering is ontvangen. Geroemd werden de bevrijdende werking, de ruimte van denken waarvan het getuigt en de uitnodiging tot meedenken en tot nieuw denken.

Prof.dr. V. van der Woude (Gereformeerde Kerk), mede sprekend namens de overige vertegenwoordigers van de andere kerken en levensbeschouwelijke richtingen, had waardering voor het rapport. Hij vond het nuttig voor de oecumene, al had hij wel enkele theologische bezwaren en meent hij dat te veel was uitgegaan van de Atlantische situatie, niet overdraagbaar op andere situaties. Ook prof.dr. W. van Dooren (Humanistisch Verbond) waardeerde het rapport. Het biedt z.i. een goed uitgangspunt voor het beginnend contact van de katholieke Kerk met het Humanistisch Verbond".

Capelle aan den IJssel

Het blad IJssel- en Lekstreek van 29 januari stond in de kolommen van "Schrijvende lezers" er één af aan de gemeenschap Capelle aan den IJssel, dat in een brief wees op het werk van het Humanistisch Verbond. Het leek ons niet onbelangrijk de brief in zijn geheel te citeren:

"In een snel groeiende gemeente als Capelle aan den IJssel neemt het aantal buitenkerkelijken, naar we mogen aannemen, toe.

Zonder de tegenstelling tussen gelovigen en niet-gelovigen te willen verscherpen lijkt het wenselijk ook de buitenkerkelijken in een organisatie te verenigen. Met welk doel zult u vragen. Uiteraard niet om een nieuwe zuilvorming te stimuleren. Daaraan bestaat geen enkele behoefte.

Maar zoals de kerken hun lidmaten een geestelijk tehuis bieden zo behoeven ook vele buitenkerkelijken een geestelijke - zij het niet-godsdienstige - huisvesting.

Voor hen biedt het Humanistisch Verbond een zeker perspectief. Het schept het organisatorische bouwwerk dat ieder naar zijn persoonlijke behoeften kan bebitten als een vorm van vnl. geestelijke dienstverlening.

Het Humanistisch Verbond ontplooit een groot aantal activiteiten op het terrein van de geestelijke verzorging en de geestelijke vorming. Wij denken hierbij aan de plaatselijke geestelijke verzorging, de g.v. in de inrichtingen voor justitie, de g.v. in het leger en binnenkort de g.v. in de ziekenhuizen.

Terwijl het humanistisch vormingsonderwijs thans wettelijk geregeld is in de mammoetwet en bijna op voet van gelijkheid staat met het godsdienstonderwijs.

Als de ouders erom verzoeken zal het Humanistisch vormingsonderwijs gegeven kunnen worden en zal het H.V.O. de bouwstoffen kunnen leveren om de leerlingen onder verantwoorde begeleiding zelfstandig een eigen levensovertuiging (welke dan ook) te laten ontwerpen. Daarnaast biedt het Verbond de mogelijkheid deel te nemen aan gespreksgroepen, organiseert het cursusmiddagen en -avonden en lezingen en besteedt het aandacht aan schouwburg-, museum- en concertbezoek.

Het Humanistisch Verbond wil d.m.v. al deze bezigheden het klimaat scheppen waarin in onderling overleg, - met respectering van ieders constructieve bijdrage een koers wordt uitgezet, die geen dwingend gezag insluit, maar die het leven wel de moeite waard maakt.

Het onderlinge contact van geestverwanten kan een richtsnoer betekenen dat de mens de kans biedt geworteld te raken in het bestaan. Al was het alleen al door het groeiende besef niet alleen te staan.

Het Humanisme laat overigens ieder vrij zijn "mens-zijn" op zijn eigen wijze te beleven. Zij het wel in de verwachting dat deze beleving niet ten koste van anderen gaat, want die hebben immers dezelfde vrijheid.

Het is dus een koers, die slechts een aanbeveling is tot een menswaardig bestaan. Of men deze tussen menselijke aanbeveling ter harte neemt, make ieder voor zich uit.

Mocht u in dit humanisme geïnteresseerd zijn, neemt u dan contact op met een van de ondergetekenden. Misschien is het mogelijk in Capelle aan den IJssel te komen tot stichting van een afdeling van het Humanistisch Verbond ter vervanging van de bestaande werkgroep. Maar daarom is uw medewerking (in welke vorm dan ook) noodzakelijk".

Laat je bekeren

Dat ook een humanist soms niet ongevoelig kan blijven voor de sfeer, die er van een kerkgebouw uitgaat, bewijst deze opmerking uit De Gelderlander van 19 februari, naar aanleiding van de opvoering van een toneelstuk door "Stutofes" in "het schip van de verrijzeniskerk" te Wageningen:

"een kerk om je te laten bekeren, zoals een humanist op de eerste rij opmerkte. Evenals de eerste avond werd ook deze avond dus een succes!"

Congres over Erasmus

In de Nieuwe Rotterdamse Courant van 12 maart lezen wij:

"In het kader van de Erasmusherdenking zal op zaterdag 26 april en op initiatief van het Historisch genootschap Roterodamum in museum Boymans-van Beuningen te Rotterdam een congres worden gehouden voor de leden van de historische verenigingen in ons land.

Prof.dr. S. Dresden uit Leiden zal spreken over: Geloof me: mensen worden niet geboren... Van prof.dr. C. Augustijn uit Amsterdam zal een lezing te beluisteren zijn over: Het jaar 1516 in Erasmus' leven: een jaar van verwachting. De congressisten zullen voorts een bezoek brengen aan de Erasmusverzameling van de Rotterdamse gemeentebibliotheek".

Veel belangstelling voor huwelijksbevestiging

De huwelijksbevestiging door een doopsgezind predikant en een humanist ondervond veel belangstelling van de zijde van de pers; de meeste kranten schreven er over, het Dagblad Kennemerland (het huwelijk vond plaats in Beverwijk) plaatste zelfs een grote foto en schreef o.m.:

"De bruid is doopsgezind en de bruidegom humanist. Op zichzelf niets bijzonders, maar de plechtigheid in de kerk kreeg een bijzonder karakter doordat het huwelijk behalve door dominee H. Luikinga ook door een humanist, de heer P.N. Kruyswijk, bevestigd werd. En dat was een unieke gebeurtenis. Beiden hielden een huwelijks toespraak en beiden boden na de huwelijksbevestiging het jonge paar een boek aan. Ds. Luikinga zei in zijn toespraak: Voor de bruid is dit een vertrouwde omgeving. Voor de bruidegom echter heeft de kerk geen functie in het leven. Het is echter prettig, dat in deze kerk godsdienstige en ongodsdienstige mensen bijeen zijn om de huwelijksplechtigheid van dit paar bij te wonen.

Het is een reactie op de wereld van vandaag, waarbij de verschillende geestesstromingen naar de achtergrond "geschoven worden". De humanist, de heer Kruyswijk, sprak tot het jonge paar: Het is niet erg als in een jong gezin twee meningen bestaan. Het is zelfs verrijkend als ieder zijn eigen inzicht bewaart. Deze omgeving past niet bij de humanistische levensovertuiging, maar het toont de ruimte van denken van het christendom.

Na de huwelijksbevestiging, die zowel door ds. Luikinga als door de heer Kruyswijk werd verricht, kreeg het bruidspaar van de Doopsgezinde kerk de bijbel aangeboden, terwijl de heer Kruyswijk het boek "Liefhebben, een kunst en kunnen" van Erich Fromm, namens de gemeenschap Tuinsteden West aan het jonge paar overhandigde.

Het jonge paar werd niet gezegend en ook de gebruikelijke gezangen bleven achterwege".

Overheidssubsidie voor godsdienstig leven?

In Trouw van 7 maart kwam een uitvoerig artikel voor, waarin vertegenwoordigers van kerkgenootschappen en het Humanistisch Verbond hun mening naar voren brachten o.m. over de vraag:

"Behoort het tot de taak van de overheid, het godsdienstig leven van haar onderdanen met geld te steunen? Bestaat er een principiële scheidslijn tussen de subsidiëring van maatschappelijke en culturele voorzieningen en die ten behoeve van het godsdienstig leven zelf?

Minister Witteveen meent dat zo'n scheidslijn wel degelijk bestaat en hij en de regering menen dat die scheidslijn niet gepasseerd mag worden.

Zoals gemeld leidt deze stellingneming van de regering tot een afwijzing van de voorstellen van de staatscommissie voor zaken van de erediensten, die had geadviseerd tot een jaarlijkse bijdrage van vijftig miljoen aan alle kerkgenootschappen. Deze bijdrage zou de rechten moeten vervangen die enige kerkgenootschappen sinds 1815 hebben, maar die naar algemeen gevoelen volkomen uit de tijd zijn".

In het kort volgen hieronder enkele meningen, daarna wat meer uitgebreid het standpunt van Prof. J.P. van Praag:

"Drs. Tilanus: die scheidslijn zie ik niet zo erg

Jongeling: subsidie eredienst niet de taak van de overheid

Ds. Landsman: geen bezwaar tegen toelage als vrijheid zeker is

Prof.dr. H.N. Ridderbos: waarom ineens zo principieel....?

Stokman: is dit niet typisch oud-liberaal?

Ds. Velema: blij dat regering het zó stelt

Franssen en Daans (beiden PvdA) vallen minister Witteveen bij".

"Dr. J.P. van Praag, voorzitter van het Humanistisch Verbond, heeft nog geen afgeronde mening. Voorlopig dit: Uit een oogpunt van de scheiding van kerk en staat is het standpunt van de regering heel goed te verdedigen. Dan weet je tenminste zeker dat er geen bemoeienis is over en weer. Maar je kunt ook zeggen: de overheid moet de burger in staat stellen zijn geestelijke ontplooiing op ieder terrein tot gelding te brengen. Dan zie je het dus in de sfeer van bijvoorbeeld de kunst. Subsidiëring van de kunst betekent natuurlijk niet dat de overheid zich een oordeel over de inhoud aanmatigt. De inhoud van een schilderij gaat de overheid niet aan - wel de kwaliteit, wel of het een schilderij is. Uit een oogpunt dus van het geestelijke welzijn van de bevolking zou overheidssteun te verdedigen zijn. Ik heb nog niet gekozen tussen die twee standpunten, al neig ik tot het tweede. Maar ik wil wel zeggen: als het gebeurt, dan is er geen enkele reden om die steun tot alleen de kerken te beperken, dan zal, met andere woorden, o.a. ook het Humanistisch Verbond in aanmerking moeten komen, dat volgt gewoon uit de tweede nuance die ik gaf".

Informatiecentrum militaire dienst

In het Dagblad van het Oosten van 14 februari kwam een bericht voor waaruit wij citeren:

"De Raad van Kerken en het Humanistisch Verbond hebben samen het initiatief genomen tot de oprichting van een informatiebureau voor de militaire dienstplicht. In een woensdag gehouden vergadering is de goedkeuring gehecht aan de stichting. Het bureau heeft ten doel om jonge mensen, die opgeroepen worden voor de militaire dienst, voor te lichten inzake problemen, die rond de vervulling van de dienstplicht verrijzen. Ook wil het bureau de jonge mensen helpen bij het vormen van een persoonlijk verantwoorde mening over de dienst zelf, maar ook over het werken in de ontwikkelingslanden en het weigeren van dienst".

Het Hengelosch Dagblad van 8 maart kon daar nog aan toevoegen:

"Het zal in Hengelo, het tweede informatiecentrum in Twente worden want in Enschede bestaat al een dergelijk centrum. Volgens de heer Van Till (ambtenaar van sociale zaken, één van de toekomstige consulenten) is dit beslist niet teveel. Ook het ministerie van defensie is volgens hem deze mening toegedaan. Zij juicht dit particulier initiatief, dat zo mooi aansluit bij de voorlichting van het ministerie bijzonder toe. Wij zijn ook zelf van mening dat er wel een behoefte bestaat in Hengelo aan een dergelijk centrum, aldus de heer Van Till. In het begin zal het niet storm lopen, maar naarmate de bekendheid groter wordt zal de behoefte aan voorlichting wel toenemen. Voorlopig denken we het echter met één avond in de week nog wel af te kunnen. Ik heb persoonlijk nog geen idee wat de definitieve vorm van het centrum zou moeten zijn. In een aantal plaatsen o.a. Groningen wordt gestreefd naar een permanent bureau, dat acht ik hier echter de eerste jaren nog niet haalbaar. Volgens de heer Van Till, zal vooral de groep jongens, die op "het randje zit" de hulp van het centrum inroepen.

Dat zijn de jongens die eigenlijk niet precies weten of ze wel of niet in dienst willen. Verder zullen we mensen krijgen met problemen over b.v. kostwinnersvergoeding en een studie die in het gedrang komt. We zullen proberen enkele mentoren te krijgen, mensen die zelf de moeilijkheden hebben meegemaakt en daarom ook belangrijke adviezen kunnen geven, aldus de heer Van Till".

Actieve leden dringend gewenst !!!

In het Nieuw Utrechts Dagblad van 6 maart lezen wij:

"Het Humanistisch Verbond zit dringend verlegen om actieve leden. De voorzitter van de gemeenschap Utrecht zei dat gisteravond tijdens een extra ledenvergadering waarvoor zo'n twintig van de zeshonderd leden waren komen opdagen.

In Utrecht, aldus de voorzitter L.B. Groet, wordt vaak een beroep op het Verbond gedaan om zitting te nemen in allerlei commissies, zoals bijvoorbeeld de sociëteit voor bejaarden en gehandicapten. Het is dan jammer te moeten weigeren bij gebrek aan mensen.

De vergadering was belegd om de voorstellen te beperken, die voorgelegd worden aan het landelijk congres dat op 16, 17 en 18 mei in Utrecht wordt gehouden!"

Zou dit alleen voor de gemeenschap Utrecht gelden? (red.)

Eed en belofte

Het Brabants Dagblad van 22 februari kwam met het volgend bericht, dat trouwens ook door andere kranten werd opgenomen:

"De minister van Justitie zal op korte termijn (voor het zomer-reces van de Tweede Kamer) een wetsontwerp bevorderen, waardoor in de toekomst aan de keuze een eed of belofte te willen afleggen geen beperkende bepalingen meer zullen zijn verbonden. Dit is het resultaat van een bespreking die de beide ondervoorzitters van het Humanistisch Verbond (dr. Roethof en mr. Rood) op het ministerie van Justitie hebben gevoerd. Het Humanistisch Verbond vraagt al vele jaren de aandacht voor de zijns inziens hoogst onbevredigende toestand, die bestaat als buitenkerkelijken weigeren een eed af te leggen!"

Reden onkerkelijkheid

Aan het Rotterdamsch Nieuwsblad van 10 februari ontleen wij:

"De vraag waaraan de toenemende buitenkerkelijkheid is te wijten, is besproken door een forum, dat vrijdagavond in hotel Rijnmond was belegd door het Humanistisch Verbond. Een uitermate bescheiden schare belangstellenden (een man of veertig) luisterde naar de opvattingen van pastoor dr. E.J.M. Robben, ds. J. Diepersloot en enkele humanisten.

Van r.k. zijde werd gesteld, dat de televisie, de groeiende nuchterheid onder de mensen en de toenemende welvaart de oorzaak vormen, waarna de predikant als zijn mening gaf, dat de

technische civilisatie en het veranderende wereldbeeld als oorzaken waren aan te wijzen. Van humanistische zijde werd gesteld, dat de groeiende ongeloofwaardigheid van het geloof de reden was.

De Hervormde kerk zoekt de laatste jaren bewust naar een samengaan met andersdenkenden, zo verklaarde ds. Diepersloot. Vooral op het gebied van jeugdwerk en kerkgebouwen. Het is heel gewoon, dat de hervormde clubhuizen ook ter beschikking staan van andersdenkenden".

Niet vastgeklonken aan dogma's

De Twentsche Courant van 21 februari had een vraagggesprek met drs. D. de Vries, voorzitter van de afdeling Enschede van het Humanistisch Verbond.

"De heer en mevrouw De Vries hebben beide een sterke belangstelling voor mensen, wie ze ook zijn en en wat ze ook doen. Een andere verklaring is er ook niet voor hun lidmaatschap van het Humanistisch Verbond.

Ik geloof dat de enige reden van het bestaan van dit verbond gelegen is in het feit dat er zoveel mensen zijn die niet in een of andere levensbeschouwelijke groepering zijn opgenomen. Bij tal van van maatschappelijke beslissingen hadden zij gewoon geen stem en moesten zij zich eenvoudig neerleggen bij hetgeen bijv. kerkelijke organisaties over hun beslisten. Dat zegt de heer De Vries wanneer wij met hem proberen een plaatsbepaling te vinden voor de organisatie waarvoor hij met hart en ziel werkt.

Vraag: Hoe denkt u over de poging om van Twente een zeer homogene leefeenheid te maken. Bent u geporteerd door het realiseren van de stedenbandgedachte?

De Vries: Als organisatie zijn wij te klein om daar een actieve rol in te kunnen spelen. Er zijn in onze kringen wel mensen die daar individueel meedenken en in kleinere verbanden wordt er toch wel positief over gediscussieerd.

Is het moeilijk voor u om met kerken concreet samen te werken? Ik denk aan wijk-voorzieningen, bejaardentehuizen e.d.

Drs. De Vries: Bij de meesten valt dat heel erg moeilijk. Er zijn tal van dingen waar gelijk denken en handelen wel mogelijk is. Moeilijker wordt het met streng orthodox protestantse groeperingen, die principieel bezwaar hebben met humanisten samen te werken. Zij stuiten op problemen wat voor ons helemaal geen problemen zijn. Dat geldt in misschien nog sterkere mate voor mensen die beroepshalve geïntegreerd zijn in kerkelijke instellingen. Bij het onderwijs bijv. Dan zegt men al gauw: Ja, maar het is toch wel gevaarlijk als een humanist zich met onze wijze van opvoeding gaat bemoeien.

Ik vind bij bepaalde kerken nog sterk het autoritaire: de vader die het hoofd van het gezin is, de moeder die in een ondergeschikte positie is gemanoeuvreed. Dan vraag ik mij wel eens af: komt

dat nu vanuit hun geloofsovertuiging of is het een traditie die vanzelf wel zal afslijten?

Overigens moet ik zeggen dat ik wel met meerdere pastoors en dominees vruchtbare gesprekken heb gehad over het samen creëren van een bezinningscentrum in een nieuwe stadswijk. Ik neem echter aan dat hun achterban het zonder meer afstemt, want je hoort er nadien weinig meer van".

Boekbespreking

Uit de Volkskrant van 22 februari:

"Oorlog en Vrede (Humanistisch Verbond, Utrecht). Deze brochure is in eerste instantie bedoeld als steun bij de groeps-gesprekken, welke de humanistische geestelijke verzorgers met de militairen plegen te houden in de haar toegewezen tijd. De deelnemers zouden dit boekje tevoren moeten doorwerken om met enige vrucht over het thema oorlog en vrede te kunnen discussiëren. Het dringt geen overtuiging op en probeert alleen objectieve informatie te verstrekken. Drie belangrijke kwesties komen aan de orde: machtsevenwicht, pacifisme, het kernwapen. Verder wordt de lezer geïnformeerd over de kwesties Berlijn, Kashmir, Midden-Oosten en Vietnam".

Gebed

De honderdste jaargang van "De Heraut" is uit, maandelijks, tijdschrift van het Apostolaat van het Gebed. Velen, ook buiten de kring van het Rooms Katholicisme zijn aan het woord en ons trof deze opmerking in het Arnhems Dagblad van 25 februari:

"De laatste bijdrage in dit derde deel is van de hand van dr. O. Noordenbos, die moeite heeft met de vraag "Bidt de humanist?", omdat volgens hem voor de atheïst of humanist bidden nooit een gesprek met God kan zijn".

INTERNATIONAAL NIEUWS

In het januari/februari nummer van "The Humanist", een publicatie van de "American Humanist Association" komen weer enkele heel interessante artikelen voor. Wij noemen de brieven van de vice-president van de Verenigde Staten: Spiro T. Agnew en van de senator Muskie, die zij schreven als antwoord op de vraag, wat er gedaan zou kunnen worden om verkiezingen in de toekomst een meer humaan karakter te geven. Voorts een vraaggesprek met de bekende schrijver Vance Packard over "the sexual wilderness".

The Humanist neemt zich voor de belangrijkste redevoeringen te publiceren, die gehouden zijn tijdens wat het blad noemt "the historic Marxist-non Marxist-Humanist Dialogue", die in Wenen plaats vond in september 1968. Het Joegoslavische blad "Praxis" zal in maart eveneens enkele van deze artikelen publiceren.

In genoemd nummer van "The Humanist" komen aan het woord Paul Kurz en Mihailo Marković.